

Виготовлення методом спреї-піролізу і фізичні властивості плівок FeS₂

**Дмитро Дутчин, Владислав
Заплітний**

Науковий керівник – доц. Орлецький
І.Г.

Актуальність: Дисульфід заліза FeS_2 (пірит) є нетоксичним матеріалом і завдяки широкому розповсюдженні на Землі має перспективу стати недорогою альтернативою для створення високоефективних сонячних елементів низької вартості.

Мета роботи: Виготовити методом спреї-піролізу тонкі плівки FeS_2 при температурах підкладок від 250 °C до 400 °C і дослідити їх електричні і оптичні властивості.

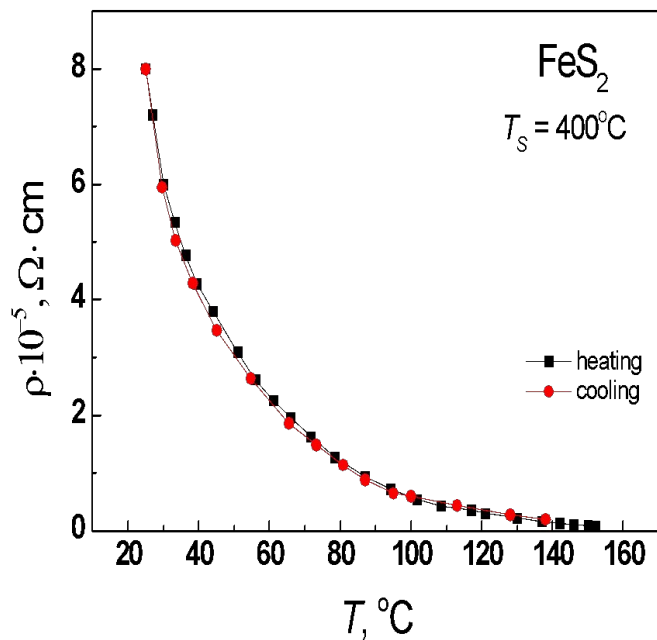
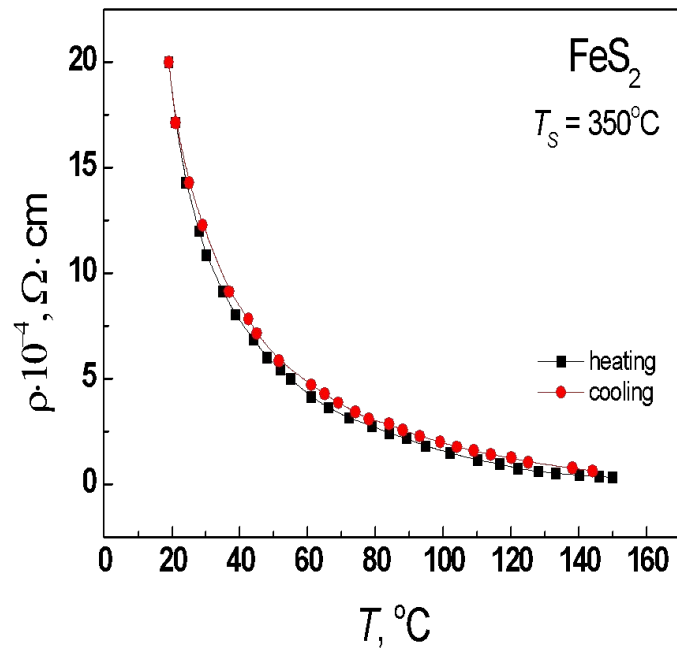
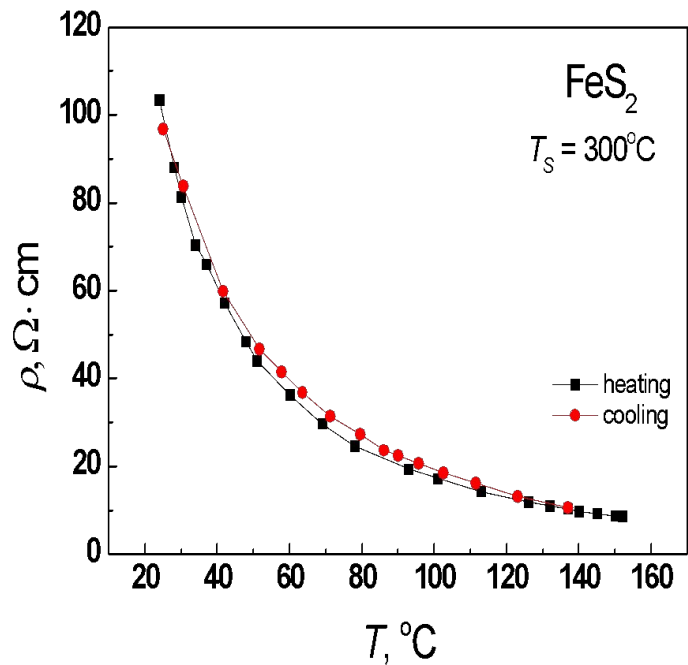

Рис.1. Температурна залежність питомого електроопору ρ плівок FeS_2 , виготовлених при різних температурах спреї-піролізу $T_s = 300^\circ\text{C}$ (а), $T_s = 350^\circ\text{C}$ (б), $T_s = 400^\circ\text{C}$ (в)

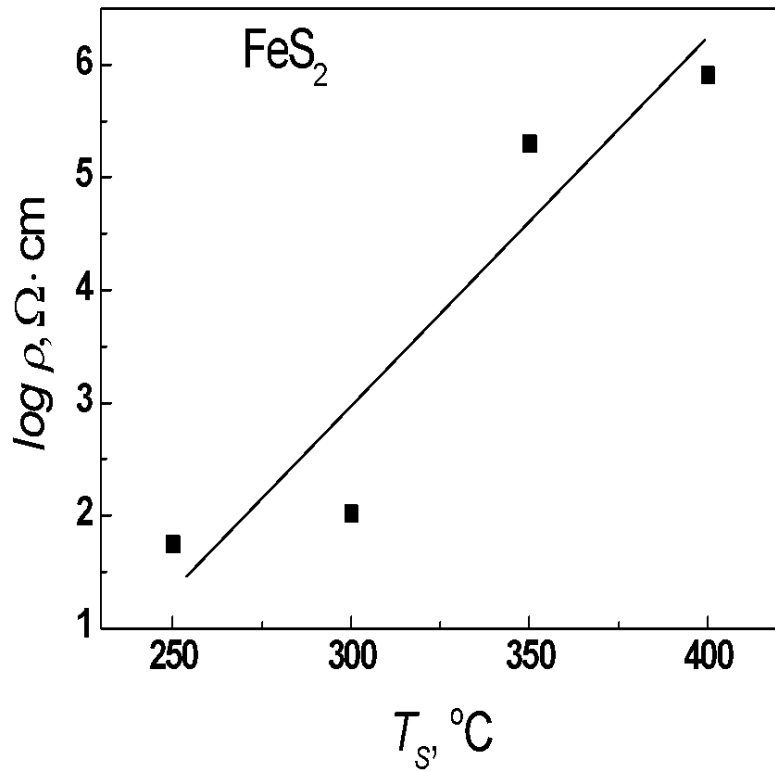

Рис.2. Залежність питомого електроопору плівок FeS_2 від температури піролізу T_S

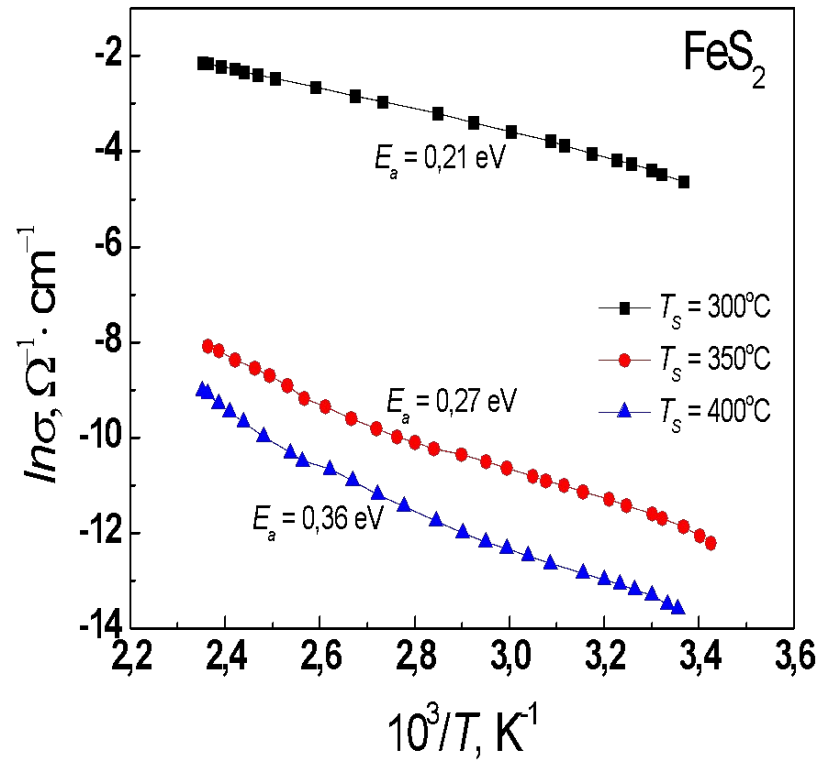

Рис.3. Температурна залежність електропровідності $\ln \sigma = f(10^3/T)$ плівок FeS_2 , виготовлених при різних температурах спреї-піролізу T_S

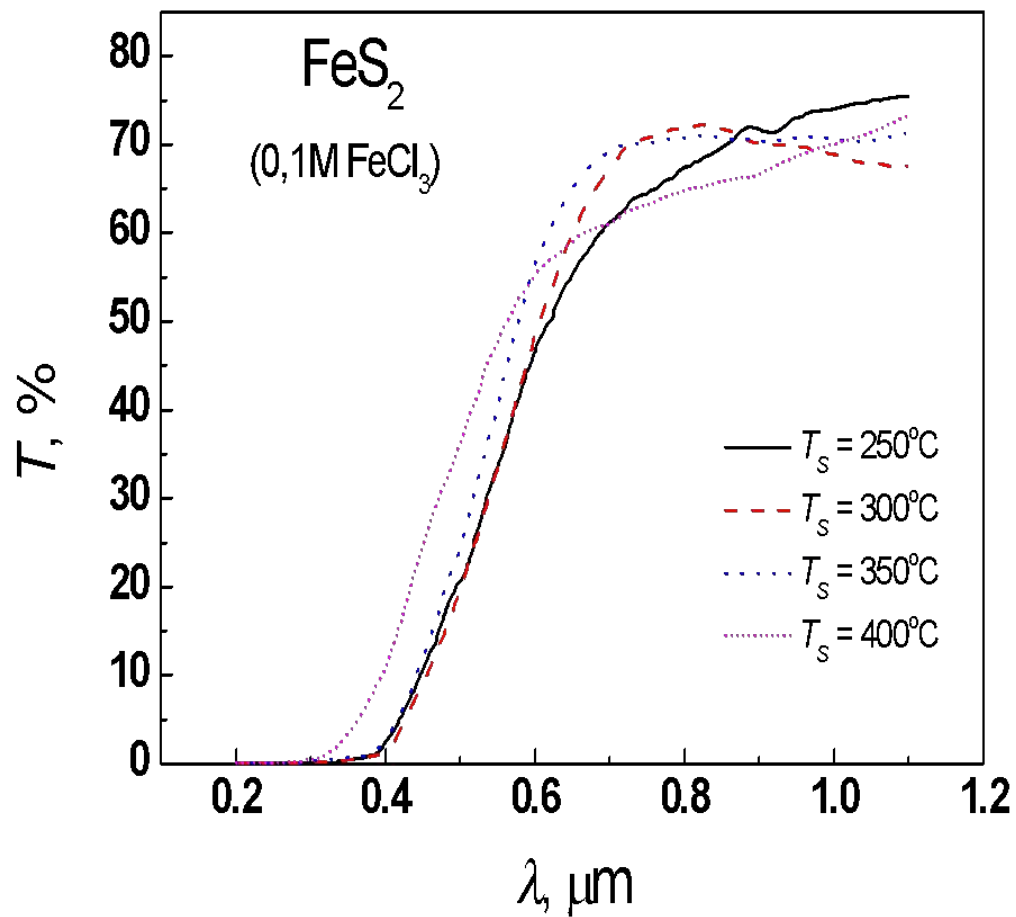

Рис.4. Спектр пропускання тонких плівок FeS₂, виготовлених при різних температурах піролізу ($250^\circ\text{C} \leq T_s \leq 400^\circ\text{C}$) 0.1 М водних розчинів FeCl₃·6H₂O і (NH₂)₂CS при співвідношенні компонентів [Fe]:[S] = 1:3

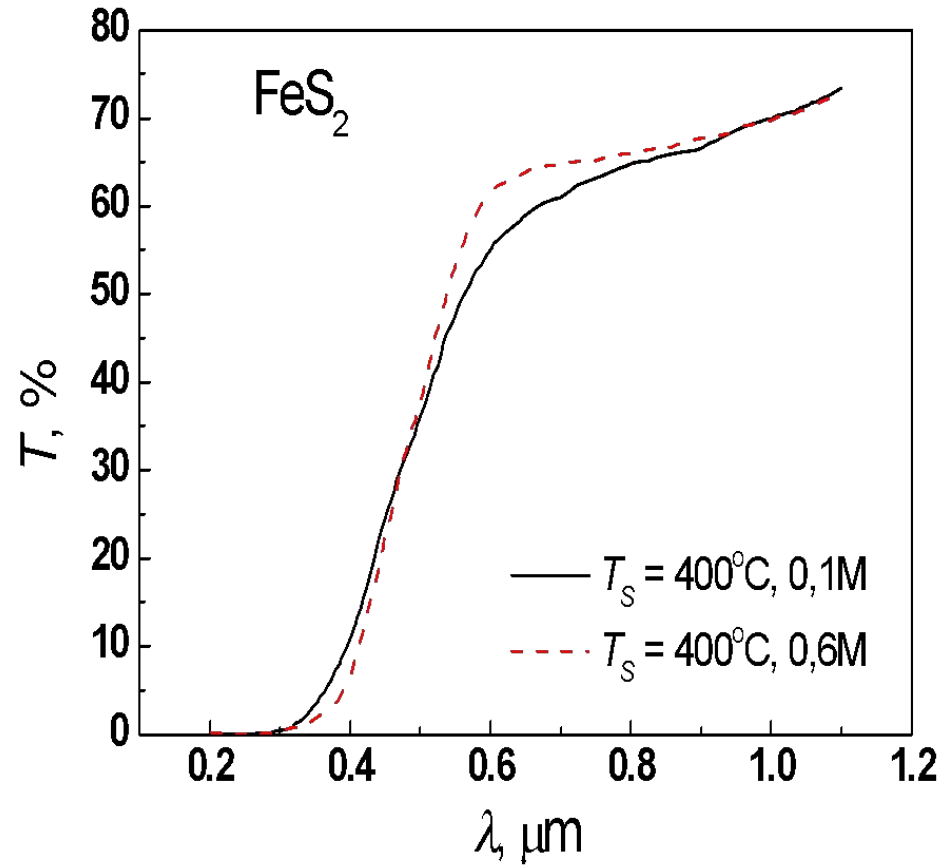

Рис.5. Спектр пропускання тонких плівок FeS₂, виготовлених температурах піролізу $T_S = 400$ °C солей FeCl₃·6H₂O і (NH₂)₂CS при співвідношенні компонентів [Fe]:[S] = 1:3 та 1:18

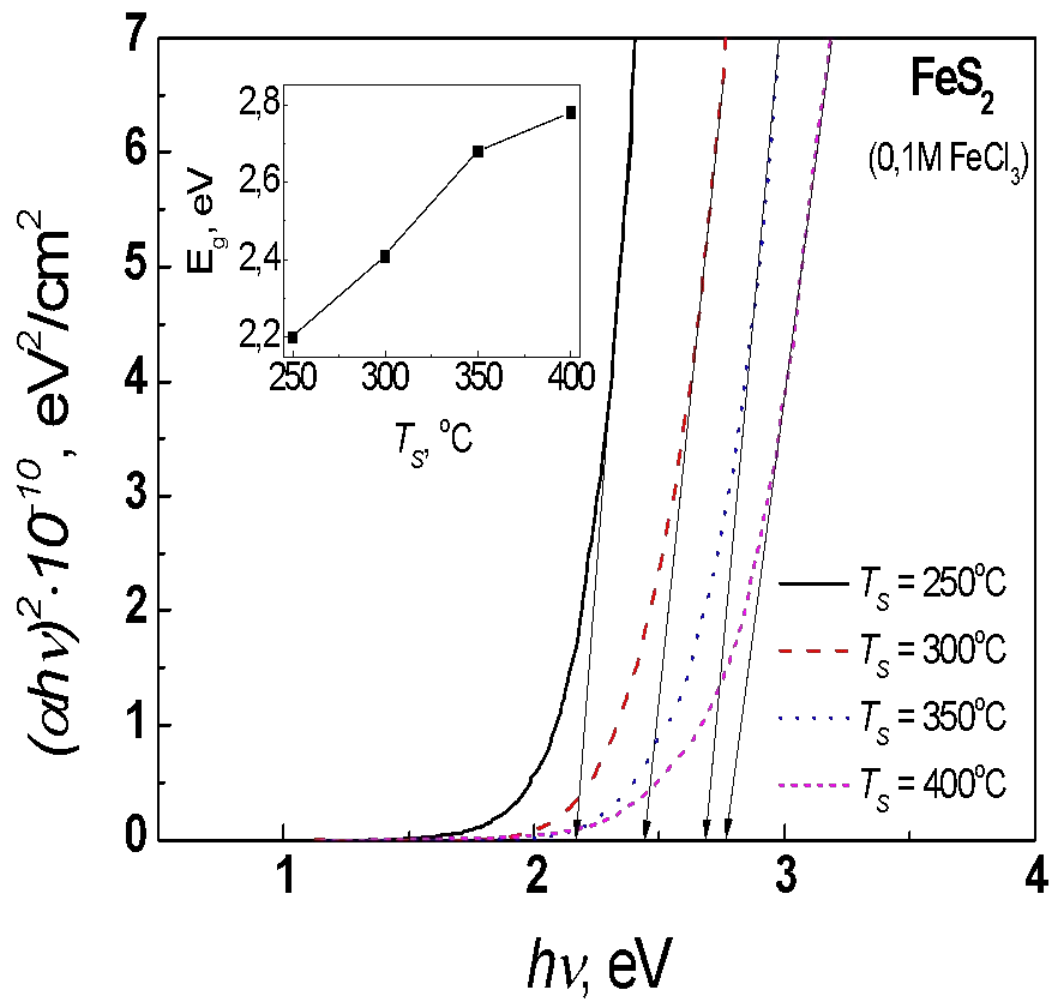

Рис.6. Залежність $(\alpha h\nu)^2 = f(h\nu)$ для плівок FeS_2 і E_g (вставка) від температури піролізу T_s

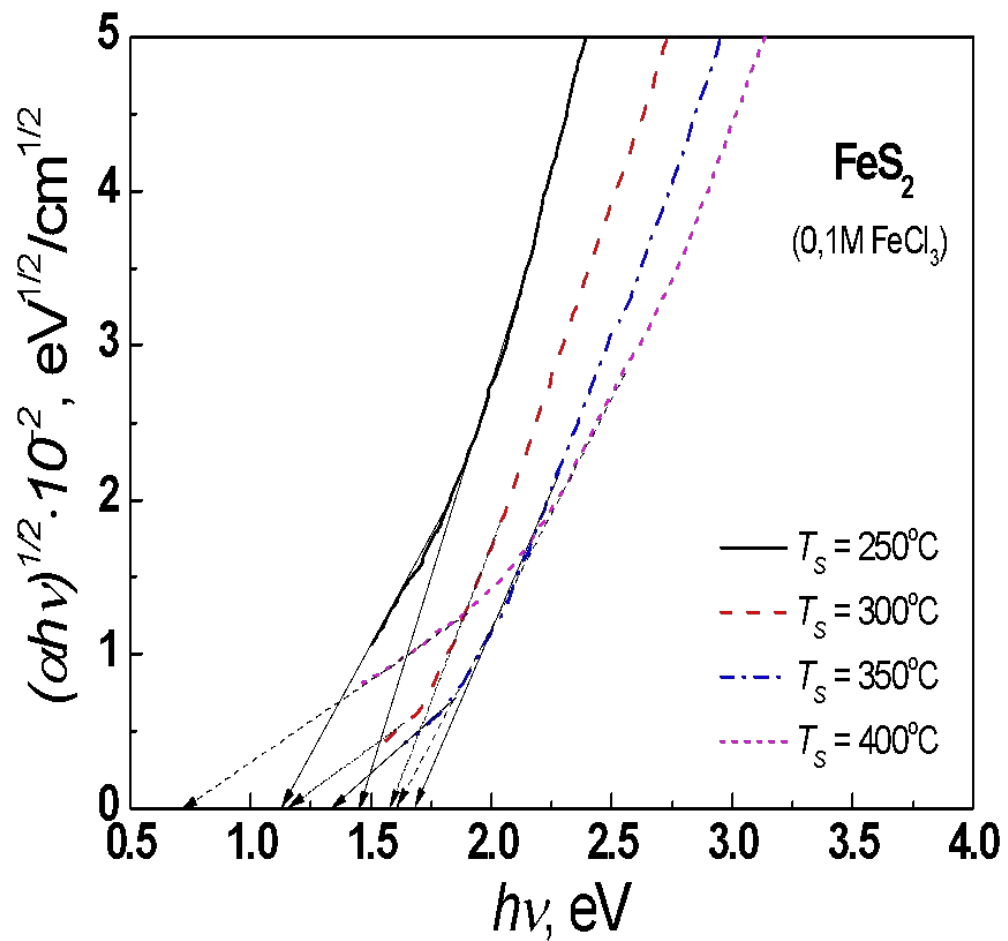

Рис.7. Залежність $(\alpha h\nu)^{1/2} = f(h\nu)$ для плівок FeS₂ від температури піролізу T_s

Температура піролізу, T_s , °C	Ширина забороненої зони (прямі переходи), E_g , eV	Ширина забороненої зони (непрямі переходи) E'_g , eV	Енергія фонона, E_p , eV
250	2,19	1,26	0,14
300	2,41	1,37	0,21
350	2,68	1,36	0,19
400	2,78	1,26	0,34

Таблиця 1. Залежність енергетичних параметрів плівок FeS_2 від температури піролізу T_s

Висновки

1.Методом спреј-піролізу 0.1 М водних розчинів $\text{FeCl}_3 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$ і $(\text{NH}_2)_2\text{CS}$ при співвідношенні компонентів $[\text{Fe}]:[\text{S}] = 1:3$ і температурах піролізу $250\text{ }^\circ\text{C} \leq T_s \leq 400\text{ }^\circ\text{C}$ отримані плівки FeS_2 товщиною $d \approx 0,2 \div 0,6$ мкм із широким діапазоном значень питомого опору - від $\rho \approx 100$ Ом·см до $\rho \approx 800$ кОм·см.

2.Плівки володіють високою адгезією до підкладок і стійкістю до дії агресивних середовищ. У області довжин хвиль $\lambda > 0,6$ мкм плівки FeS_2 володіють високим коефіцієнтом пропускання $T \approx 60 \div 70$ % і характеризуються різким краєм пропускання в області власного поглинання світла.

3.Ширина забороненої зони плівок залежить від умов одержання і для прямих оптичних переходів знаходиться в діапазоні $E_g = 2,19 \div 2,78$ еВ. Непрямі оптичні переходи ($E'_g = 1,26 \div 1,36$ еВ) відбуваються за участю фононів.

Дякую за увагу